

देवपशु पु० देवाय उत्सृष्टः पशुः । देवोद्देशेन उत्सृष्टो पशौ । “अनिर्देशाङ्गां गां सूतां वृषान् देवपशुंस्तथा । सपालान् वा विषालान् वा न दग्धान् मत्तुरवधीत्” मनुः । भिक्षत्वेन २ देवोपासके च । “अथ योऽन्यां देवतामुपास्ते अन्योऽसावन्योऽहमस्मि न च वेद यथा पशुरेव स देवानाम्” इति श्रुतौ तस्य देवोपकरणतुल्यतया पशुत्वप्रतिपादनात्तथात्वम् ।

देवपात्र न० इत० । देवैः पीयतेऽत्र पा-आधारे इत् । अन्यौ “आस्प्रातं जुह्वेद्वानामिति देवपात्रं वा एव यदग्निस्तस्मादग्नौ सर्वभ्यो देवभ्यो जुह्वति” शत० ब्रा० १।४।२।१० “आखरूपं पात्रमास्यात्वम् । अग्नौ प्रक्षिप्तस्य हविषो देवैरद्व्यमानत्वाद्गन्धे देवपात्रत्वम्” भा०

देवपान पु० देवैः पीयतेऽनेन पा-करणे स्युट् । चमसे सोमपानपात्रभेदे “चमसो देवपान इति चमसेन च वा एतेन भूतेन देवा मज्जयन्ति तस्मादाह चमसो देवपान इति” शत० ब्रा० १।४।२।१४

देवपाल पु० शाकद्वीपस्य वर्षषड्वत्भेदे । शाकद्वीपोपक्रमे “एतस्य वर्षमन्यादागिरयो नद्याश्च सम सप्तैव । ईशान-उरुष्टद्वौ बलभद्रः शतकेसरः सहस्रचोता देवपालो महानसः” इति भाग० ५।२०।१६

देवपालित ति० देवेन गोघासुना पालितः । १ देवमावके देगे २ सुररक्षिते च । देवाएनं पाल्यासुः आश्रयि संज्ञायां क्त । १ संज्ञाभेदे तत्र च “कारकादृतश्रुतयो-राशिपि” पा० दत्तश्रुतयोरेवेति नियमात् न अन्तोदात्तता

देवपीयु पु० देवान् पीयति हिनस्ति पीय-उत् । देवहोष्टरि अहरे । “अमेतोयस्तु गणयोऽग्न्यां देवपीयवः” यजु० २५।१ “देवपीयवः देवद्वयः” वेददीपः

देवपुत्र पु० इत० । १ देवकुमारे “देवपुत्रोपमौ वीरौ बालाविव ऊताशनौ” हरियं ८४ अ० । देवस्य पुत्रीय प्रियत्वात् । २ एनायां स्त्री जटाधरः । इत० । ३ देवकन्यायाश्च स्त्री स्त्रार्थे क । देवपुत्रिका तत्त्वार्थे राजनि० स्त्री

देवपुर स्त्री इत० । समाधानविधेरनित्यत्वात् न अप् । अम-रायत्याम् पुरयञ्जेन इत० स० । देवपुर तत्त्वार्थे न० ।

देवपुरी स्त्री पुरीयञ्जेन इत० स० । अमरायत्याम् ।

देवपूज्य पु० इत० । सुराचार्ये वृहस्पतौ ।

देवप्रतिष्ठाति स्त्री इत० । १ देवप्रतिमायाम् देवदेवानां जीवि-कार्ये २ देवप्रतिमायाश्च ।

देवप्रतिमा स्त्री इत० । देवमूर्तौ देवतामूर्तिशब्दे वृत्तम् ।

देवप्रश्न पु० देवातुद्दिग् प्रश्नः । देवान् प्रति सुभासुभविषय-प्रश्ने उपश्रुतौ हेमच० । उपश्रुतिशब्दे वृत्तम् ।

देवप्रस्थ पु० सेनाविन्दुवृत्तपुरे । “स देवप्रस्थमासाद्य सेना-विन्दोः पुरं प्रति” भा० स० २६ अ०

देवप्रिय पु० इत० । १ पीतभृङ्गराजौ श्वकटश्चे च राजनि० । तत्पुष्पस्य देवप्रियत्वात् तथात्वम् ।

देववधू पु० इत० । अप्सरःसु ।

देववला स्त्री देवानामिव बलं यस्या ५ त० । १ सहदेव्यां शता-यमाण्यामाञ्च राजनि०

देवबलि पु० देवार्थं बलिः वर्ण-इत् बल्यादेशः । देवार्थे उपहारे ।

देवबाहु पु० यदुवंग्रे हृदीकपुत्रभेदे “निमित्तत्वात् स्वयं भोजो हृदीकस्तत्सुतो मतः । देवबाहुः शतधनुः कृत-वर्धेति तत्सुताः” भाग० ६।२४।२६ अग्निभेदे च “गार्ग्यः पृथुस्तथैवाप्यग्रे जान्यो वामन एव च । देवबाहुयदु-धश्च पर्जन्यश्चैव सोमजः” हरिवं० २६।१ अ०

देवब्रह्मन् पु० देव इव ब्रह्मा । नारदे तिका० ।

देवब्राह्मण पु० देवपूजकः ब्राह्मणः । देवले देवोपजीवने उपजीविकाथं देवपूजके ।

देवभवन न० देवानां भवनमिव । १ अश्वत्थवृक्षे । इत० । २ स्वर्गे शब्दच० । ३ देवप्रतिमान्ये च ।

देवभाग पु० इत० । स० सि० उक्ते लवणसमुद्रात् उत्तरस्थिते उत्तरगोलरूपे पदार्थे “ततः समन्तात् परिधिः क्रमे-णायां महार्णवः । मेखलेव स्थितो धात्रा देवासुरवि-भागकत्” स० सि० “तेन समुद्रादुत्तरं भूगोलस्याङ्गं ल-म्बुद्वीपं देवानां, समुद्राद्वर्णिषं समुद्राद्वर्णिषं भूगोल-स्याङ्गं बृहद्वीपपट्समुद्रोभयात्मकं दैत्यानामिति सिद्धम् मेरुदण्डानुवङ्गभूगोलमध्ये परिधिरेव लवण-समुद्रोऽस्ति । उत्तरगोलाङ्गं दक्षिणभूगोलाधोऽर्धं ततः समुद्रस्य प्रान्तपरिधिरेव स्थिति मेखलाया कक्षाधःस्थित-त्वेन तात्पर्यार्थः” रङ्ग० ।

“मेधादौ देवभागस्यो देवानां याति दर्शनम् । देवभागे सुराणां च हेमले मन्दतान्यथा । धनुर्दृग्गस्यः सविता देवभागे न वृत्तते । देवभागेऽसुराणां तु वृषादो भवत-त्ये । भूमण्डलात् पञ्चदशे भागे देवेऽथ वाऽऽसुरे” स० सि० । देवाय देवो भागः । देवार्थं देवे श्वनादिभागभेदे च ।

देवभीति स्त्री ५ त० । १ देवभ्यो भवे । इत० । २ देवानां भवे च अत्र पूर्वपदप्रकृतिस्तरः ।